

ZAMIAST WSTĘPU

Oddajemy w Państwa ręce zbiór artykułów przygotowanych przez pracowników naukowych Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie. W tekstach tych przyjęto perspektywę badawczą nauk politycznych, w której nasz wschodni sąsiad stanowi jeden z najważniejszych elementów kształtujących otoczenie międzynarodowe naszej części Europy. By ukazać wielość wątków określających te relacje, teksty koncentrują się na trzech aspektach — percepcji Rosjan przez inne nacje, politycznym życiu wewnętrznym Federacji Rosyjskiej oraz międzynarodowych działaniach Kremla. Problematyka ta została poruszona na przykładach percepcji Rosjan przez Polaków i Niemców, koncepcji politycznych radykalnego skrzydła opozycji, myślenia alternatywnego dla horyzontalnej osi wschód–zachód w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej oraz na przykładzie działań w zakresie sektora energetycznego.

Błażej Sajduk w tekście *Charakter narodowy Rosjan w pismach Jana Karola Kochanowskiego* sięgnął do stosunkowo nieodległej przeszłości — okresu II Rzeczypospolitej, by ukazać zawartość obecnego wówczas w naszym społeczeństwie stereotypu wschodnich sąsiadów odzwierciedlonego w pismach poczytnego wówczas i wpływowego autora — Jana Karola Kochanowskiego. Dopelniając opis stereotypów na temat Rosji w Europie, Joanna Lubecka skupiła się na drugim istotnym przykładzie stereotypów związanych z tym krajem. W tekście *Między strachem a fascynacją. Niemiecka rusofobia i rusofilstwo — próba analizy przyczyn*, spoglądając na analizowane zagadnienie z perspektywy historycznej, autorka podjęła niezwykle intrygujący temat fobii i fascynacji obecnych w świadomości zbiorowej naszego zachodniego sąsiada na temat Rosjan. Tekst Wojciecha Michnika zatytułowany *Polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej w myśli strategicznej Zbigniewa Brzezińskiego* kontynuuje wątek analizy zewnętrznej percepcji współczesnej Rosji. Przecistawia się tezie sugerującej, że były doradca ds. bezpieczeństwa międzynarodowego prezydenta USA Jimmiego Cartera kierował się w swoich analizach antyrosyjskim uprzedzeniem. Kolejne dwa teksty przenoszą punkt ciężkości na kwestie wewnętrzne Rosji, przy

czym autorzy koncentrują się na działających tam współcześnie skrajnych ugrupowaniach politycznych — temacie nie tak często podejmowanym przez innych badaczy. Aleksander Dańda w tekście *Inna Rosja — alternatywne rozwiązania polityczne i przyszłość Rosji według Eduarda Limonowa* opisuje koncepcje ugrupowania politycznego, które stanowi intrygujący fragment opozycji wobec aktualnie rządzących na Kremlu. Wątek ten jest kontynuowany przez Paulinę Heizer, która w tekście *Neoopricznina — Aleksander Dugin i Eurazjatycki Związek Młodzieży* przeprowadziła krytyczną analizę poglądów nestora współczesnych koncepcji eurazjatyckich w Rosji. Kolejne dwa artykuły poświęcone zostały działaniom Federacji Rosyjskiej na arenie międzynarodowej. Konrad Szpak w tekście *Rosyjska geopolityka a stosunki z Północą* rozważa możliwość wzmocnienia północnego wektora rosyjskiej polityki zagranicznej, który mógłby stać się uzupełnieniem dla osi wschód–zachód w myśleniu strategicznym Moskwy. Inną perspektywę przyjął Paweł Musiałek, który w tekście *Początek depolityzacji? Rola Rosji w sektorze gazowym Unii Europejskiej* wskazuje na najważniejsze wątki polityki energetycznej w relacjach Gazpromu z krajami Unii Europejskiej.

Błażej Sajduk